

UCHWAŁA NR VIII/43/2019
RADY GMINY GOŁYMIN-OŚRODEK

z dnia 26 marca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Gminie Gołymin – Ośrodek na lata 2019 – 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gołymin – Ośrodek na lata 2019 – 2021” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Radulski

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gołymin – Ośrodek
na lata 2019 - 2021**

Wstęp

Przemoc w rodzinie można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Jest to ważny problem społeczny. Wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego programu. Prezentowany Program oparty jest na zapisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.). Zgodnie z artykułem 6 do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W założeniach ustawodawcy realizacja gminnego programu powinna przyczynić się do podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Pozwolić na identyfikację najbardziej istotnych problemów występujących na terenie gminy i opracować skuteczne metody oddziaływania w celu ograniczania zjawiska przemocy.

W Programie sprecyzowano cele do realizacji na najbliższe lata. Wyznaczono działania, które należy podjąć w zakresie profilaktyki, interwencji w przypadku już zaistniałej przemocy, pomocy terapeutycznej dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz oddziaływań na osoby stosujące przemoc. Każde z tych działań zostało przypisane konkretnym instytucjom odpowiedzialnym za jego realizację. W Programie określono też skutki finansowe realizacji poszczególnych zadań w 2019 roku. Wskazano również źródła finansowania działań wynikających z Programu w kolejnych latach realizacji.

Podstawowym aktem prawnym służącym do opracowania dokumentu jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.). Przy opracowaniu Programu uwzględniono również zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.), ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 ze zm.), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 nr 209 poz. 1245. Uchwała Nr XV/81/2012 Rady Gminy Gołymin-Ośrodek z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie określania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W dokumencie uwzględniono kompleksową pomoc, zarówno dla osób doznających przemocy w rodzinie jak i osób stosujących przemoc. Przy udziale poszczególnych służb planowane są działania o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym i terapeutycznym.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gołyminie – Ośrodku zgodny jest z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014-2020, Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gołymin – Ośrodek oraz Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Gołymin-Ośrodek na 2019 rok.

Zadania służb powołanych do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa podmioty realizujące poszczególne zadania w celu osiągnięcia jak najwyższych efektów w podejmowanych kompleksowych działaniach w obszarze eliminowania zagrożeń przemocy. Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” to przede wszystkim: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policja, publiczne i niepubliczne placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze. Każda z wymienionych

instytucji w ramach swoich kompetencji zobowiązana jest do podejmowania działań zmierzających do udzielenia wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 75/2018 Wójta Gminy Gołymín-Ośrodek z dnia 6 września 2018 roku. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” pracownicy poszczególnych instytucji diagnozują sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i udzielają informacji o możliwościach uzyskania pomocy. Osoba dotknięta przemocą w rodzinie może korzystać ze wsparcia obejmującego pomoc psychologiczną, prawną, socjalną, pedagogiczną, jak również informację o placówkach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W razie potrzeby udzielana jest informacja o dostępie do pomocy medycznej. Prowadzone są również rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji prawnych ich zachowań.

Charakterystyka zjawiska przemocy w Gminie Gołymín-Ośrodek

Przemoc w rodzinie jest intencjonalna, czyli jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad osobą doznającą przemocy, narusza prawa i jej dobra osobiste. Osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku. Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną. Każdej z wymienionych rodzajów przemocy towarzyszą charakterystyczne jej formy.

Przemoc fizyczna charakteryzuje się popychaniem, przytrzymywaniem, policzkowaniem, kopaniem, duszeniem, biciem otwartą ręką lub pięściami, biciem przedmiotami, parzeniem, polewaniem żrącymi substancjami, używaniem broni, ograniczaniem dostępu do pożywienia, nieudzielaniem koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna to przede wszystkim poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb.

Przemoc seksualna to sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych

Do przemocy ekonomicznej zalicza się niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia.

Wsparcie osób doznających przemocy polega między innymi na podejmowaniu działań zmierzających do powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszą agresją. W przypadku wychowywania dzieci praca z rodzicami koncentruje się na rozwijaniu umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy. W procesie zatrzymania przemocy w rodzinie ważne jest również uświadomienie osobie stosującej przemoc w rodzinie odpowiedzialności za stosowanie przemocy. Ważnym elementem pracy z członkami rodziny jest zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie jak również praca nad rozwijaniem umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy. Osiąganie wymienionych celów możliwe jest poprzez poddanie się członków rodziny procesom terapeutycznym.

Na terenie Gminy Gołymín-Ośrodek zamieszkuje 3941 osób z czego liczba mężczyzn to 1977, a kobiet 1964 (stan na dzień 31.12.2018 r.). Podobnie jak w innych regionach Polski przeważająca większość osób narażonych na doznawanie przemocy to kobiety, natomiast mężczyźni wskazywani są jako osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej. Wciąż jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na pomoc.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołymínie – Ośrodku wynika, iż w 2018 roku prowadzonych było 12 „Niebieskich Kart”. Osobami podejrzanyymi o stosowanie przemocy w rodzinie było 13 mężczyzn i 1 kobieta. W jednym przypadku zaszła konieczność umieszczenia osoby doznającej przemocy w rodzinie w ośrodku wsparcia. W 4 przypadkach w rodzinach zagrożonych przemocą, występowało zarówno zjawisko przemocy w rodzinie jak również problem nadużywania alkoholu na tyle istotny, że zachodziła konieczność podjęcia działań również przez członków GKRPA. We wszystkich diagnozowanych przypadkach na pierwszym planie odnotowano formę przemocy fizycznej. Z analizy danych Komendy Powiatowej Policji w Ciechanowie wynika, że zazwyczaj interwencje policji w środowisku były spowodowane spożywaniem alkoholu, który doprowadza do konfliktów i destabilizacji życia rodzinnego. Po tych interwencjach zakładana jest „Niebieska Karta”. Problem alkoholowy jest jednym z głównych czynników przyczyniającym się do agresywnych zachowań. W tych przypadkach konieczne jest, by osoby stosujące przemoc w pierwszej

kolejności podjęły leczenie odwykowe, a w późniejszym etapie uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym. Niestety osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie nie przyjmują przedstawianych argumentów, bagatelizują problem, bądź odpowiedzialność za zaistniałą trudną sytuację przenoszą na osobę doznającą przemocy w rodzinie.

Biorąc pod uwagę fakt, iż przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

- 1) mieszkańców Gminy Gołymín-Ośrodek, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 2) osób, które dotknięte zostały przemocą w rodzinie,
- 3) osób, które stosują przemoc w rodzinie,
- 4) świadków przemocy w rodzinie,
- 5) osób zawodowo zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Cel główny Programu

ZAPOBIEGANIE zjawisku przemocy w rodzinie

BUDOWANIE skutecznego systemu ochrony osób doznających przemocy w rodzinie

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 3) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,
- 4) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- 5) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Szerokie ujęcie zapobiegania przemocy w rodzinie wyznaczają nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców. Działania diagnozujące, edukacyjne, informacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie oraz działania interwencyjne kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie i osób stosujących przemoc.

Działania informacyjne z założenia poszerzać będą wiedzę na temat rozmiarów przemocy w rodzinie. Zebrane informacje na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gołymín-Ośrodek z wyszczególnieniem skali zjawiska w podziale zarówno na osoby doznające przemocy w rodzinie, jak również osoby stosujące przemoc posłużą budowaniu skutecznej strategii pomocowej.

Działania interwencyjne, opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane będą do osób doznających przemocy w rodzinie. Stworzy się im warunki do udzielania profesjonalnej pomocy w zakresie podejmowanych działań wspierających. Realizacja celu odbywać się będzie poprzez rozwój infrastruktury wspierającej ofiary przemocy w rodzinie poprzez możliwości korzystania z Punktu Konsultacyjnego, w razie konieczności z ośrodków wsparcia.

Osoby podejrzane o stosowanie przemocy pouczane będą o konsekwencjach prawnych, będą również motywowane do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych.

Działania informacyjne realizowane będą w celu podniesienia poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie. Realizowane będą poprzez prowadzone na terenie Gminy Gołymín-Ośrodek kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiającej jej stosowanie, propagując skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy.

Działania edukacyjne będą realizowane poprzez szkolenia służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu podniesienia skuteczności i efektywności podejmowanych działań.

Działanie	Realizatorzy	Harmonogram	Wskaźniki	Wartość oczekiwana	Wskaźniki
Cel szczegółowy 1 - Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie					
1. Zbieranie i analizowanie danych w obszarze zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy w rodzinie, rejestracja faktów przemocy	- Urząd Gminy, - GOPS - Policja - Zespół Placówek Oświatowych - służba zdrowia Zespół Interdyscyplinarny	cykl roku kalendarzowego	Liczba zgłoszeń o występującej przemocy, liczba założonych „Niebieskich Kart”	nie mniej niż 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego	Pozafinansowe – oparte na zasobach realizatorów
2. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”	Zespół Interdyscyplinarny	cykl roku kalendarzowego	- liczba posiedzeń ZI,	- nie mniej niż 4 spotkania ZI - wg potrzeb grupy robocze	Pozafinansowe – oparte na zasobach realizatorów
Cel szczegółowy 2 - Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie					
1. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”	ZI	cykl roku kalendarzowego	- liczba założonych „Niebieskich Kart”	- wg potrzeb	Pozafinansowe - zasoby kadrowe i organizacyjne realizatorów
2. Poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, aktywizacja zawodowa wspomagająca finansowe usamodzielnienie się	- GOPS, - Punkt Konsultacyjny, - Punkty Nieodpłatnej Pomocy Prawnej,	cykl roku kalendarzowego	- liczba udzielonych konsultacji - ilość godzin poradnictwa a) psychologicznego, b) prawnego, c) socjalnego.	- wg potrzeb	- zasoby kadrowe i organizacyjne realizatorów koszt umów zleceń terapeuta plan finansowy GKRPA
3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej	GOPS	cykl roku kalendarzowego	Liczba rodzin korzystających z pomocy	- wg potrzeb	Środki finansowe z budżetu gminy i dotacji wojewody
4. Pomoc w organizowaniu letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem przemocy	- OPS, - PCPR - KRUS, - GKRPA - Kuratorium Oświaty	cykl roku kalendarzowego	- liczba uczestników kolonii	- wg potrzeb nie więcej niż 5	2.000,00 zł. – środki w planie finansowym GKRPA
5. Zapewnienie ofiarom przemocy ochrony przed dalszym krzywdzeniem, w tym poprzez umożliwienie bezpiecznego schronienia	- sąd, - GOPS - Policja i pracownicy służb medycznych	cykl roku kalendarzowego	- liczba osób doznających przemocy korzystających ze schronienia - liczba postanowień wydanych przez sąd dot. opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy - liczba zastosowań	- wg potrzeb	- zasoby kadrowe, finansowe i organizacyjne realizatorów

			„procedury odebrania dziecka z rodziny”		
Cel szczegółowy 3 - Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie					
I. Udział w programach korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy	specjalistyczne placówki służby zdrowia	Cykl roku kalendarzowego	Liczba osób stosujących przemoc	wg potrzeb	pozafinansowe
Cel szczegółowy 4 - Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie					
I. Lokalne kampanie/akcje informacyjne dot. możliwości szukania wsparcia, zagrożeń wynikających z stosowania przemocy, przeciwdziałania przemocy	- GOPS, - GKRPA, - ZI. - inne	cykl roku kalendarzowego	- ilość plakatów, ilość ulotek/broszur, ilość artykułów prasowych/portale informacyjne opracowanych przez realizatorów. - ilość plakatów, ilość ulotek/ broszur z kampanii ogólnopolskich - lista instytucji, gdzie rozdysponowano mat. informacyjne	- 5 plakatów, 50 ulotek /broszur,	200,00 zł.
Cel szczegółowy 5 - Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie					
I. Udział w szkoleniach, kursach oraz warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe osób zajmujących się problemem przemocy w rodzinie	Pracownicy GOPS, Policji, oświaty, służby zdrowia, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	cykl roku kalendarzowego	Liczba szkoleń w roku	Nie mniej niż 1	Budżet jednostek zatrudniających pracowników

Realizatorzy Gminnego Programu

Program realizowany będzie we współpracy wielu służb. Oparty będzie na wiedzy, kompetencji i umiejętnościach doświadczonych pracowników z podmiotów, takich jak: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Policję, Sąd i Prokuraturę, kuratorów sądowych, placówki oświatowe, służby zdrowia, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuraturę Rejonową w Ciechanowie. Wymienione podmioty będą również źródłem informacji o skali problemów, związanych z przemocą w rodzinie.

Przewidywane efekty realizacji Programu

1) Zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą.

Podniesienie świadomości mieszkańców w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

2) Podniesienie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Źródła finansowania

Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będą finansowane corocznie, głównie ze środków Gminy Gołymin-Ośrodek, jak również z budżetów jednostek realizujących Program, zgodnie z ustalonymi harmonogramami działań. Środki

finansowe będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych. Z budżetu gminy w 2019 roku, na działania z zakresu przeciwdziałania przemocy zaplanowano w Rozdz. 85205 kwotę 2.500,00 zł. Osoby doznające przemocy będą mogły korzystać z pomocy terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym finansowanym ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto w wydatkach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołyminie-Ośrodku na 2019 rok uwzględniono pomoc finansową i rzeczową ze środków przeznaczonych na świadczenia z pomocy społecznej dla rodzin, w których występuje przemoc.

Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring będzie polegał na gromadzeniu oraz opracowaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację Programu. Umożliwi to bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych działań jak również pozwoli na wprowadzenie korekt w sytuacji pojawienia się istotnych zmian w obszarze społecznym. Ewaluacja Programu będzie odbywać się na bieżąco, równoległe z procesem jego monitorowania. Do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy, na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji oraz w oparciu o wskaźniki, Zespół Interdyscyplinarny wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej sporządzi sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gołymin-Ośrodek na lata 2019 – 2021.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Radulski

Uzasadnienie

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Gołymin-Ośrodek na lata 2019 - 2021, określa sposób realizacji zadań własnych gminy, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa nakłada na gminę szereg obowiązków dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez opracowanie i realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą czy tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Radulski